

MARIBORSKI DELAVEC

Političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 6'50 mesečno.
četrtletno K 19'50.
Če pride naročnik sam v uredništvo po list: Mesečno K 6'—, — Inzerati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik opoldne.

Posamezna številka stane 40 vin.

Uredništvo in uprava:

Mariborska tiskarna (Edm. Schmidova
ulica št. 4.)

Telefon uredništva št. 276, uprave št. 24.

Zveza narodov.

Nebroj novih idej in novih pravcev, ki jih je rodila svetovna vojna, bi morala krasiti Zveza narodov, krona vsega dobrega, kar se je porodilo iz največjega gorja, ki ga pomni človeška zgodovina. Radi tega tudi ne more biti nikoli vprašanje samo zase, ampak le rezultat nebroj predpogojev. Tega se pa močje, v katerih rokah je bila ustvaritev Zveze narodov niso, ali pa niso hoteli zavedati. Vzeli so jo kot problem sam zase in s tem napravili ono, kar bi napravil človek, ki bi konstituiral odbor brez društva ali vlado brez države.

Da pa to ni mogoče, da je taka zgradba le zgradba postavljena na pesek, ki jo lahko prevrne vsak veter, to nam dokazujejo težkoče, ki se stavljajo dan na dan na pot njeni ustvaritvi.

Prvi in pglavitni pogoj za Zvezo narodov je enakopravnost. Glavna licenca enakopravnosti narodov pa je ta, da si sme vsak narod brez tujega upliva, na podlagi popolne pravice o samoodločbi ustvariti svojo lastno državo. Nobena sila sveta bi ne smela postaviti mej med dvema narodoma

samovoljno, brez dovoljenja onega ljudstva, ki tam prebiva in ki ima edino pravico izreči se, kam hoče pripadati.

Drugi ne manj važen predpogoj je popolna razorožitev vseh narodov, ne glede na to, na kateri strani so se vojevali v svetovni vojni. Tretji: svoboda morja, enakost carine itd.

Komaj tedaj, ko bi bili izpolnjeni vsi ti predpogoji, bi napočil čas za Zvezo narodov. Zveza narodov, kakor so si jo predstavljali vsi oni, ki so čutili iskreno in ki so hoteli prinesiti človeštvu po dolgi tisočletjih sporov in bojov končno enkrat mir, edini predpogoj uspešnega dela, razvitka in procvita, bi morala biti ona najvišja instanca, kateri bi se brezpogojno pokorili vsi. Radi tega bi pa tudi morala uživati neomajen ugled, a tega bi uživala samo tedaj, če bi imeli pri njej enako besedo in enako število zastopnikov vsi narodi zemlje.

Pariški močje, ki so krpali in še vedno krpajo usodo nove dobe, teh predpogojev niso izpolnili, radi tega jim je postala Zveza narodov nekaj, s čemur ne vejo, kaj bi pravzaprav počeli. Ker se pa programu, s katerega po-

močjo so zrušili centralne države, vendar nočejo popolnoma izneveriti, držijo Zvezo narodov vendarle še vedno na dnevnem redu.

Toda ona Zveza narodov, ki jo snujejo ti žalostni pariški krojači, ima od one, ki je bila zamišljena prvotno, samo še ime. Kakor so si znali vse principe, na katerih naj bi bazirala mirovna pogodba, prikrojiti tako, kakor je odgovarjalo njihovim imperijalistično-egoističnim interesom, tako so znali tudi iz Zveze narodov skrpučati neko akcijsko družbo, pri kateri bi imeli vso besedo samo kapitalisti med narodi, to se pravi velesile, in ki naj bi služila v to, da bi ono, kar so si po krivici prisvojili, zamogli mirno brez strahu in brez kazni uživati.

Taka Zveza narodov bi ne bila za človeštvo blagoslov, ampak prokletstvo. Ker bi čuvala status quo, ki ga je ustvarila pariška konferenca, bi jemala za vedno nado na osvobojenje onih bednih, ki so bili včeraj in danes zaslužjeni.

Toda ta surogat zveze narodov nosi že sam v sebi kal smrti. Kajti kakor posamezen človek, tako tudi posamezen narod kot tak, izpolni edino

DVOREC.

Mariborski dvorec je torej v domačih slovenskih rokah. To nas lahko veseli, dasi smo bili mnenja, da bi moral dvorec postati mestna last in bi se moral preurediti v mestno reprezentančno hišo. Njegova lega in njegova stara krasota — ki sedaj žal ne pride do veljave — bi sestavili iz njega poslopje, pred katerim bi ostal vsak tujec z občudovanjem in priznanjem. Toda dvorec je prešel v zasebno last in zdaj je dolžnost mesta, da poskrbi za to, da se ta lepa zgradba ne uniči, ampak da se preuredi v svoji prvotni obliki.

Dvorec je zgodovinska zgradba in po svoji prezidavi iz leta 1744. gotovo ena najlepših rokoko-stavb v naših krajih. Na tem mestu so že zgodaj imeli mariborski grofje svoje bivališče. Prvi mariborski grof se imenuje že leta 1120. Leta 1243. je imel Maribor že svojega mestnega sodnika — Maribor je bil torej že takrat mesto in dvorec je bil bistven del Maribora. Takrat je bil dvorec še zvezan preko sedanjega parka (kjer so bili prej grajski vrtovi) s piramidno goro, do katero je segalo tudi mestno obzidje. Leta 1480. in 1481. so Ogri pod vodstvom kralja Matije Korvina (kralj Matjaž) na-

padli Maribor, ki se je junaško branil. Za to junaštvo je bilo mesto pohvaljeno od cesarja, mestni sodnik Benedikt Satl pa je dobil za tri leta grad in posestvo v najem. Leta 1514. je prišel dvorec v posest Ivana Kisla, ki je imel lep grad na Fužini pri Ljubljani. Kisli so bili podporniki naših reformatorjev, govorili so slovensko, eden izmed njih je bil celo pesnik; Megišer, ki je bil pri njih vzgojitelj, nam priča, da se je tam naučil slovenščine. Kisel je grad precej popravil in njegovi potomci so mnogo darovali za cerkve v Mariboru. Leta 1730. je rodbina Kisel dvorec prodala, kupil ga je grof Thurn, ta ga je prodal Kramu, po njem ga je podedovala njegova hči grofica Gaissruch, leta 1750. ga je kupil grof Brandis. Grofje Brandis so ostali v Mariboru do leta 1878. Tega leta so se izselili v Gradec in dvorec s posestvom je kupil baron Twickel. Zadnji potomec Brandisove rodbine iz Maribora je bila grofica Sofija, ki je umrla leta 1904 in takrat je mesto po nji imenovalo Sofijin trg. Od barona Twickla je kupil dvorec sedaj Slovenec Starec, gori ki rojak. Tako je ta posest prišla od srednjeveških vitezov, tujih grofov in baronov v domače slovenske roke.

Dvorec je bil svoj čas trdnjava, imel je

širi stolpe, poleg njega so bila mestna vrata. V letih 1730—40 pa je bil dvorec prezidan v italijanskem slogu in iz te dobe je krasni hodnik s kolonami, dvorana, okrasni itd. Vsak človek, ki pride v Maribor, nehoti obstoji pred to zanimivo zgradbo. Sedanje stanje je bilo dokaz, da nimamo smisla za krasoto starih časov. Kajti dvorec je imel pač drug namen, nego to, da bo skladišče, prodajalna itd. Dvorec je imel svoje zgodovinske dneve. Tu je prebival cesar Karl VI. Pravijo, da se ni počutil dobro, odšel je v Gradec in takoj po njegovem odhodu se je podrl — strop. Tu je prebival papež Pij VI. ko je (1782) šel na Dunaj in z njim je bil ruski vel. knez Pavel Petrovič. Tu so se ustavljali poveljniki francoskih armad, ko so podili Avstrijce proti Dunaju. Dne 10. januarja 1810. so zadnji Francozi zapustili Maribor, ker je Štajerska l. 1809. po Schönbrunnskem miru pripadla Avstriji — druge sloj. zemlje pa k Iliriji.

Dvorec ima v svoji notranjosti precej zanimivih umetniških stvari — zato bo treba skrbeti za to, da se ti lepi spomini preteklosti ne uničijo, ampak da iz dvorca nastane lepo reprezentančno poslopje, ki bo delalo kras našemu mestu.

ono, kar je obljubil iz notranjega prepričanja in neprisiljeno, a nikoli ne, vsaj tako kot bi moral, onega kar obljubiti je bil prisiljen, ali pa je obljubil le iz spekulativnih razlogov. Zveza narodov v današnjem smislu bi lahko posebno nam Jugoslovenom mnogo škodovala, toda tega se nam ni bati, kajti danes vemo vsi, da ne bo, če sploh pride do njene ustvaritve, imela večjega pomena, kakor ga je imela alijanca Nemčija-Avstro-Ogrska-Italija.

V politični zgodovini človeštva bo igrala še nadalje prvo vijolino kruta sebičnost in to vse dotlej, dokler ne bo srečna zvezda rodila novega Wilsona, ki bo v stanu hrepenenje človeštva po miru in napredku realizirati, dokler ne bodo postali vsi narodi ena svobodna popolnoma enakopravna družina, ki bo sama od sebe in prostovoljno ustvarila resnično zvezo narodov.

Politični pregled.

Jadransko vprašanje in Albanija. V beograjskih političnih krogih se govori, da pride po rešitvi jadranskega vprašanja, ki naj bi se imelo rešiti takoj po novem letu, na dnevni red vprašanje Albanije. Jugoslavija bo zahtevala pri rešitvi albanskega vprašanja za svojo interesno sfero Skader in Drač.

Konferenca o jadranskem vprašanju, katere se bodo udeležili vsi ministrski predsedniki aliranih velesil, se bo po najnovejših poročilih vršila v Londonu. Lloyd George je namreč vsled irske krize primoran ostati v Londonu. Iz Rima poročajo, da odpotuje Nitti končno veljavno 4. jan. v Pariz. Kamor pride tudi Scialoja, da se pogovorita s Clemenceaum o jadranskem vprašanju.

Giolitti za sporazum z Jugoslovani. Bivši predsednik italijanske vlade Giolitti je izjavil v parlamentarni debati o zunanjem položaju sledeče: Naša zunanja politika mora stremeti za iskrenim sporazumom z vsemi narodi in še posebej z našimi sosedi, predvsem z Jugoslovani.

Kako podpira Italija Nikito. Italijanski poslanec Lazzari je imel v parlamentu govor, v katerem je navedel celo vrsto dokazov, kako podpira italijanska vlada bivšega črnogorskega kralja. Leta 1917. je italijanska vlada izplačevala Nikiti mesečno podporo v znesku 250.000 lir, katero svoto je dobival vse do meseca junija t. l. Poleg tega se organizirajo vstaške tolpe v Črnigori na račun italijanske vlade. Več tisočev interniranih Črnogorcev v Avstriji je prišlo v Italijo, kjer so jih italijanske oblasti zadržale na razpolago bivšemu kralju. Končno je Lazzari naglasil, da italijanska vlada vključno svojim izjavam še vedno vodi neznačajno zunanjo politiko, ki se v bistvu nikakor ne strinja z narodnimi težnjami.

Clemenceau o zunanji politiki. V francoskem parlamentu je Clemenceau govoril o zunanji politiki. Med drugim je rekel: Na poziv Lloyd Georgeja sem šel v London, da se pogovorimo o vzhodnih vprašanjih. V Londonu je usvarjen temelj za sporazum. V Angliji sem našel zelo prijazno razpo-

loženje napram Franciji. Glede reškega vprašanja je izjavil, da je dobila francoska vlada od Italije zahtev, da bo storila vse, kar je treba za hitro rešitev tega vprašanja. Glede Rusije je rekel: Z Rusijo nočemo skleniti nobenega mira, ker se nočemo sporazumeti s sovjetsko vlado. Med francosko republiko in diktatorji ruskega naroda se nahaja jarek prenapolnjen s krvjo. Čeprav smo obdali Rusijo z bodečimi žicami, moramo paziti, da Nemčija ne pride čez nje.

Mednarodni socijalistični kongres odgoden. Mednarodna socijalistična komisija v Londonu je sklenila, da se mednarodni socijalistični kongres, ki bi se imel vršiti v kratkem v Ženevi, odgodi do konca meseca julija 1920. Izvoljene so bile posebne komisije, ki imajo nalog proučavati sedanji položaj v Nemčiji, Rusiji in Poljski.

Izgon boljševikov iz Amerike. Njujorški listi poročajo, da je tamkajšnja policija ugotovila, da je v mestu okoli 90.000 boljševikov, ki bodo v prihodnjih dneh izgnani v sovjetsko Rusijo. Na ta način upajo obvarovati Ameriko pred boljševiško nevarnostjo.

Protimonarhistično gibanje na Bolgarskem. V Sofiji je v ponedeljek prošlega tedna prišlo znova do velikih protimonarhističnih izgrediv pred kraljevim dvorom. Masa, ki je štela več tisoč glav, je zahtevala takojšnjo odstranitev dinastije ter vzpostavitev republike. Moralo je nastopiti vojaštvo, ki se mu je končno posrečilo razgnati demonstrante ter vzpostaviti zopet mir in red.

Nova poljska vlada. Skudski, novi predsednik poljske vlade je izjavil, da bo njegova vlada glede zunanje politike nadaljevala v oni smeri, kakor je začela prejšnja. Zunanji minister Patek bo odpotoval te dni v Pariz, kjer bo prevzel vodstvo poljske delegacije. Prejšnji predsednik, Paderewski, je baje sklenil, da se povsem odpove politiki ter preseli v Ameriko.

Usoda vzhodne Galicije. »Temps« priobčuje odločitev vrhovnega sveta glede uprave vzhodne Galicije. Kakor znano, je svoječasno vrhovni svet sklenil, naj upravlja Poljska vzhodno Galicijo za dobo 25 let, nakar naj bi Zveza narodov odločila o končni usodi te pokrajine. Ker pa je poljska delegacija izjavila, da bi na ta način imeli sovražniki Poljske priliko za neprestane agitacije, je vrhovni svet začasno odložil rešitev tega vprašanja.

Clemenceau in italijansko časopisje. Rimska »Tribuna« priobčuje oni del Clemenceaujevega govora v parlamentu, ki se peča z reškim vprašanjem in katerega je »Agenzia Stefani« v svojem poročilu zamolčala. Clemenceau poveličuje junaštva Jugoslovenov, žrtev Italije pa se ne spominja niti z eno besedo. List kar ne more prikriti hudega razočaranja. Ravno tako piše »Popolo Romano«, ki pravi, da zadostuje čitanje Clemenceaujevega govora, da se opraviči D'Annunzijevo početje na Rcki. Ostalo italijansko časopisje opozarja na pretečo nevarnost, ki obstoji v načrtu antante, ustvariti carinsko zvezo med narodnimi državami, kar ne znači veliko manj, kakor oživetiti zopet habsburško monarhijo. Tozadevni jugoslovanski protesti potrjujejo sami to namero.

Venizelos o turškem vprašanju. Pred svojim odhodom v Pariz je izjavil Venizelos poročevalcu nekega lista sledeče: Vračam

se v Francijo, da se udeležim konference ministrskih predsednikov, ker se bodo tam reševala vprašanja, ki se tičejo tudi Grške. Naše stališče glede turškega vprašanja hočem zelo energično zastopati. Za Turčijo ne sme biti v Evropi nobenega prostora več.

Češka ratifikacija. Čehoslovaški delegat mirovne konference Štefan Osucky je predal prošli teden mirovni konferenci ratificirano mirovno pogodbo. Pogodbo je ratificirala najprej narodna skupščina, nakar jo je podpisal tudi Masaryk ter minister za zunanje stvari.

Vprašanje cesarja Viljema. Iz Haaga poročajo: Kakor piše »Telegraph« ni res, da bi bila holandska vlada izročila antanti kako izjavo, da ne izroči cesarja Viljema.

Mandatna komisija za rešitev vprašanja bivših nemških kolonij je izročila vrhovnemu svetu načrt, po katerem pripade jugozapadna Afrika Angliji, istotako tudi otočje Nauru v Tihem oceanu. Otočje Samoa se pri deli Novi Zelandiji; Nova Gvineja in Bismarkov arhipel pripadeta Avstraliji, Maršalsko, Karolinsko in Mariansko otočje pa Japonski.

Sprememba v šolskem sosvetu Julijske Benečije. Na mesto dr. Tume, ki je odstopil, je bil na predlog političnega društva »Edinost« imenovan za slovenskega člana šolskega sosveta za Julijsko Benečijo poznan tržaški narodnjak g. dr. Agneletto.

Italijansko-bolgarska zveza. Glasom italijanskih listov je zveza med Italijo in Bolgarsko že gotova stvar. Zveza je naperjena v prvi vrsti proti — Jugoslaviji.

Dnevne vesti.

Prestolonaslednik Aleksander je svoje bivanje v Franciji podaljšal za nadaljnih deset dni.

Draginjske doklade državnih uradnikov. Finančno ministrstvo je sklenilo, da se do pravoslavnih božičnih praznikov izplačajo draginjske doklade za mesec december.

Svojcem vojnih ujetnikov v Franciji. Predsedstvo deželne vlade za Slovenijo pozivlja svoje jugoslovenske vojne ujetnike v Franciji, naj mu naznanijo natančna imena, rojstni kraj, politični okraj in starost vseh onih vojakov bivše avstrijske armade, ki se nahajajo še v francoskem ujetništvu.

Zborovanje trgovskih nameščencev. Pretečeno nedeljo so imeli mariborski trgovski nameščenci zborovanje v Gambrinovi dvorani, ki je bilo mestoma jako burno. Razpravljalo se je o povišanju in končni ureditvi plač ter o ustanovitvi močne in solidarne organizacije. Sprejele so se resolucije, v katerih se odločno protestira proti zavlačevanju ureditve plač, zahteva osemurni delavni čas, doklade, nabavne prispevke itd. Ob enem se je določilo, da se vrši prihodnje zborovanje dne 4. januarja in sicer ob pol desetih v Gambrinovi dvorani.

Čehinje proti nepotrebnim plesom in zabavam. Zveza čeških žen je pozvala policijsko ravnateljstvo v Pragi naj omeji plesne in zabave, kjer se porabi po nepotrebnem toliko kurjave in razsvetljave, dočim reveži zmrzujejo in so brez luči.

Telefonski promet z Avstrijo. Med našim ministrstvom za pošto in brzojav ter med avstrijsko pošno upravo se je sklenil poseben dogovor glede telefonskega prometa med obema državama. Razgovori se za sedaj morej vršiti samo med Dunajem—Gradcem ter Ljubljano z ene strani, in med Zagrebom—Brodom z druge strani. Razgovor za tri minute stane 16 kron. Ta dogovor stopi v veljavo z novim letom.

Lokomotive iz Avstrije. Iz Beograda je odpotovala posebna komisija, obstoječa iz strojnih inženjerjev in drugih strokovnjakov, v Celovec, da pregleda in prevzame 50 lokomotiv, ki jih je izposodila Avstrija naši državi.

Potna dovoljenja. Vsled naredbe Komande Dravske divizije (Dj. št. 12371, od 20. decembra 1919) preneha vidiranje potnih izkaznic za notranji promet pri Štajerskem obmejnem poveljstvu in pri Komandi mesta v Mariboru. Od 20. t. m. dajejo potna dovoljenja izključno politične oblasti in sicer v Mariboru okrajno glavarstvo in kr. policijski komisariat.

Stroge kazni za neupravičeno nošenje vojaške obleke. Izdana je naredba, po kateri se bo vsak, ki nosi neupravičeno vojaško uniformo, strogo kaznoval.

Upisovanje v trgovsko nadaljevalno šolo se vrši dne 2. in 3. prosinca 1920 vsakokrat od 10—12 ure in od 14 do 15 ure pri vodstvu sedanje deške šole (poprej ženske učiteljske) na Tapajnerjevem trgu v pritličju. Gosp. trgovci se toraj opozorijo svoje učence ob določenem času k upisovanju poslati. Vsak ima svojo zadnje spričevalo ter krstni list seboj prinesiti.

Nakup vprežne živine. »Beogradski dnevnik« poroča, da namerava vlada kupiti za prve svote predujma od zaveznikov večje število vprežne živine, ki bo razdeljena med prebivalstvo onih pokrajin, ki so vsled vojne največ trpele.

Analfabeti. Iz Beograda poročajo, da je v Hrvatski in Slavoniji en milijon, v celi državi pa okoli osem milijonov analfabetov.

Čitalnica priredi v Narodnem domu za svoje člane in njih goste Silvestrov večer. Na sporedu petje zbora Glasbene matice, voj. godba. Člani z obitelji vstopnine prosti, gosti 5 K. Začetek ob 20. uri.

Prostovoljna požarna bramba na Pobrežju pri Mariboru priredi dne 31. t. m. v Roikovi gostilni na Spodnjem Pobrežju Silvestrov večer s sledečim sporedom: godba na lok, žive slike, božično drevo, licitacije istega, medsebojna darila, Novo leto, ples. Medsebojna darila se lahko oddajo pri društvenem slugi in na večer pri blagajni. Vstopnina 2 K za osebo, začetek ob 7. uri zvečer. Prijatelji požarne brambe se uljudno vabijo na poset te prireditve.

Silvestrov večer v Ruški koči. Radi ustativte železniških vlakov, mora se iti peš iz Maribora čez Bistrico. Kdor se hoče izleta udeležiti, naj se javi do srede 31. t. m. opoldne pri g. Rotterju v tiskarni sv. Cirila.

Kredit za begunce. Vlada je dovolila za begunce iz zasedenega ozemlja kredit v znesku 10.300.000 kron.

Ureditev plač trgov. nastavljenecem. Dne 27. t. m. vršil se je v restavraciji »Maribor« sestanek trgovcev ter se je pri istem določilo sledeče plače za uslužbence in sicer v najnižji izmeri na mesec, veljavno od 1. decembra 1919: Za samokar oproščene do 20. leta starosti 350 K, od 21. do 25. leta starosti 600 K, od 26. leta starosti naprej 800 K, oženjeni imajo dobiti mesečno po 100 K več. Za ženske moči do 20 leta starosti 300 K, od 21 do 25 leta 450 K, od 26 leta starosti naprej 600 K. Razven tega se izplača vsakemu uslužbencu po preteku 6 mesecev službovanja pri isti tvrdki polovico mesečne plače, pri enoletnem službovanju še enkratna celomesečna plača kot doklada. Inventurne doklade, odstotki, provizije, kakor tudi zavarovanje bolniško blagajno itd. plača šef uslužbencem ravnatoko naprej ako se je do sedaj tudi to plačalo. Uslužbencem ki so imeli že sedaj višja plačila kakor zgoraj navedeno, se ta radi tega ne smejo znižati. Za uslužbence, ki imajo hrano in stanovanje pri šefu, se odračuna od zgorajne plače mesečno 200 K. Ako hoče šef uslužbenca odpustiti brez njegove lastne krivde, mu mora do koncem marca 1920 izplačati ves zaslužek, a od 1. aprila 1920 naprej velja postavna službena odpoved. Učencem je plačati, ako nimajo hrane, stanovanja in druge ugodnosti pri šefu v drugem letu učenja mesečno po 50 K, v tretjem letu učenja pa mesečno po 100 K ta denar se ima izplačati starišem ali varuhom, oziroma je denar naložiti ali pa mu kupiti oblačila in druge potreščine. Delavni čas je po ministrski naredbi 8 ur na dan ali 48 ur na teden. Čezure se

morajo plačati. Za uslužbence, ki so se vrnili od vojakov velja avstrijski zakon.

Učiteljstvu in veroučiteljem. Od 10. decembra 1919 ugotavlja in nakazuje službene prejemke ljudsko in meščansko šolskega učiteljstva ter pristojbine za pouk veronauka ne več deželno knjigovodstvo temveč knjigovodstvo deželne vlade v Ljubljani (Bleiweisova cesta, levo, pritličje soba št. 3) kamor se je obračati v svrhu reklamacij. Izplačila se nakazujejo potom poštno čekovnega urada v Ljubljani, blagajničnis čekov knjigovodstvo ne izdaja, toliko v vednost, da ne bo osebnih potov glede izplačila. Zadnji čas so se pač nekatera nakazila radi kolekovanja in preselitve urada zakasnela, v bodoče bo poslovanje točno in redno.

Uradne ure Gospodarske komisije za stvarno demobilizacijo v Ljubljani so vsak delavnik od 8. do 13. ure in od 16. do 18. ure. Da se pa more poslovanje Gospodarske komisije vršiti redno in gladko, se sprejemajo stranke samo v torkih, sredah in petkih od 10. do 12. ure. Le vplačila pri blagajni Gospodarske komisije se sprejemajo vsak dan v uradnem času. — Skladišča Gospodarske komisije so odprta vsak delavnik od 8. do 12. in od 14. do 17. ure. Od 1.—8. januarja 1920 ni vstopa v skladišče radi nove inventarizacije.

Kje je tobak! Naša slutnja glede korupcije s tobakom se potrjuje. Kakor znano je ravno za Božič ostalo več mest in okrajev brez tobaka in to prazno stanje traje za Maribor skoro že 2 meseca. Zdaj smo zvedeli od kod prihaja ta nečuven škandal. Zakrivila ga je ljubljanska državna tobačna tovarna sama v prvi vrsti, še le v drugi tudi trafike. Iz tobačne tovarne se je tobak kradel in »iztihatapljal« kar na debelo. Že zdaj so so na sledu več sto krivcem. Delavstvu v tovarni samemu se je velikanska korupcija zastudila tako, da so te dni začeli brez pardona na svoje višje ovalati kar vse po vrsti. Zdaj se vrše v Ljubljani hišne preiskave, ki so spravile mnogo vkradenega blaga na dan. In naša financa o vseh teh škandalih ni nič vedela? Bi ne bilo dobro tudi v Mariboru pogledati, kam je izginil tobak?

Dayek na vojne dobičke. Finančno ministrstvo je odredilo, da bodo pri davkih na vojne dobičke prizadeti predvsem oni, ki so si pridobili v letih 1912—1919 letno več kakor 10.000 dinarjev.

Nov vozni red za orijent-ekspresni vlak. S 1. januarjem odhaja orijent-ekspresni vlak iz Beograda ob 8:20 in pride iz Pariza v Beograd ob 20:20. Dosedanji brzovlak Beograd—Zagreb se spremeni v brzovlak Beograd—Pariz in odhaja iz Beograda ob 20:50, pride pa v Beograd ob 20:30.

Izvanredni občni zbor trgov. gremija se vrši v sredo dne 7. prosinca 1920 v restavraciji Maribor ob 19. (7) uri. Na dnevnem redu je določitev plač trgov. nastavljenecv.

Invalid ubil invalida. Na sveti večer je ustrelil v Zagrebu neki invalid svojega tovariša, ki je na mestu umrl. Morilca so zaprli.

Eksplodizija municijskega vlaka. Na postaji Dubica pri Novski je eksplodiral cel vagon municije. Materijalna škoda je ogromna. Uničenih je deset vagonov. Število človeških žrtev še ni znano.

Bivši minister pred poroto. Iz Kragujevca poročajo: Pred tukajšnjim sodiščem se je začela porotna obravnava proti Vukašinu Petroviću, bivšemu ministru iz dobe Orenovičev in proti Jurju Mihajloviću, industrijalcu ter ostalim 43 obtožencem radi vélezdaje. Obtoženci so takoj po okupaciji Srbije stopili v zvezo s sovražnikom in postali njegovi liferanti. Petrović pa je poleg tega služil sovražniku tudi v političnem oziru, ker je vodil propagando za avstrijski režim v zasedeni Srbiji. Obravnava bo trajala dolgo, ker je treba zaslišati nad 100 prič.

Slovenci! Slovenke! Govorite povsod samo slovenski!

Slov. mestno gledališče.

U četrtek 1. januarja (popold.) »V Ljubljano jo dajmo« in »Brat Sokol«, ljudska predstava. Zvečer: »Gaudeamus«, izv. ab.

Sobota 3. januarja: »Nioba«, Ab. B-16.

Nedelja 4. januarja (popold.) »Orkan«, ljudska predstava. Zvečer: »Gospod senator«, delavska predstava ob dijaških cenah.

Najnovejša poročila.

Vprašanje vojne odškodnine.

LDU Beograd, 28. decembra. »Politika« javlja: Zahteva naše pariške delegacije, da bi Srbija pri določitvi vojnih odškovnin uživala prednost, je naletela pri zaveznikih na nepremostljive težkoče. V petek so bila končana posvetovanja naše delegacije z ministrom Louchetjem. Naša delegata Drašković in Durjanović sta svoj povratek v Beograd znova odgodila. Kakor se trdi v vladnih krogih, so bile prisojene glede vojnih odškovnin Srbiji iste pravice kakor Franciji in Belgiji. Aliiranci so nam prisodili 50 odstotkov skupne svote, ki jo morajo plačati Nemčija, Avstrija, Madžarska in Bolgarija. Sodi se, da dobi Srbija tako približno 18 milijard dinarjev. Ta svota pa se ne bo izplačala naenkrat temveč v teku dvajsetih let.

Za politično enakopravnost žen pri volitvah.

LDU Beograd, 29. decembra. Ministrski predsednik Davidovič je sprejel včeraj ženo ministra Turjanoviča, ki je izročila ministrskemu predsedniku resolucijo, v kateri se zahteva politična enakopravnost žen pri volitvah. Minister je obljubil, da bo resolucijo predložil ministrskemu svetu.

Izvoz lesa v Francijo.

LDU Beograd, 29. dec. Centrala za lesno industrijo je v sporazumu z lesnimi tovarnami naše države dovolila, da se sme uvažati naš les na Francosko, kjer se ga porabi za obnovev opustošenih pokrajin. Centrala bi pa to svoje dovoljenje takoj ukinila, če bi se izkazalo, da se les ne uporablja za obnovo ampak v osebne spekulacijske namene.

Poljedelske šole.

LDU Beograd, 29. decembra. Neka angleška družba iz Kanade s kapitalom od 50 milijonov dinarjev se je ponudila poljedelskemu ministrstvu s prošnjo, da sme popraviti in urediti vse nekdanje poljedelske šole v Jugoslaviji. Družba ne zahteva zato nobenih koncesij in bi delala na lastne stroške. Tozadevna pogajanja še niso končana.

Lažnjiva poročila.

LDU Beograd, 29. decembra. Tuji agenti raznašajo lažnjiva poročila o naši jugoslovanski vojski, posebno o rekrutaciji v novo osvobojenih krajih. Vsa ta poročila so docela zlagana. Vse rekrutacije se vrše strogo po zakonu. Rekruti se radi njihove telesne sposobnosti ne preiščejo samo pri naboru ampak tudi tedaj, ko nastopijo redno službovanje. — V dvomljivih slučajih pa jih preiščejo še posebne superarbitracijske komisije. Po izvežbanja bodo rekruti takoj zopet odpušteni.

Izdaja: Tiskovna zadruga.

Odgovorni urednik: Fr. Voglar.

Tiska Mariborska tiskarna v Mariboru.

Agitirajte za „Mariborskega Delavca“ in med prijatelji našega tiska za „Tiskovno zadrugo“ v Mariboru.

Mala oznanila.

Velika železna peč se prodaja. Cvetlična ulica št. 9.

Prva slovenska brivnica se slavnemu občinstvu priporoča. Za točno in čisto postrežbo se jamči. Fran Novak, brivski mojster, Tegetthoffova ulica št. 22 (prej G. Gredlič). 4—1

Lokal

za skladišče ozir. delavnico v bližini Tegetthoffove ceste se išče. Dotični se lahko nahaja v kaki stranski ulici, bodisi na ulico ali pa na dvorišču. Eventuelne ponudbe na upravo tega lista. 4—3

Lep mlad konj

star 13 mesecev, se prodaja. Vpraša se v Pobrežju, Richard Wagnerjeva ulica 9. 2—1

Srečno in veselo

ново leto

želi vsem svojim cenj. odjemalcem in prijateljem

Anton Ertl, čevljarski mojster
Maribor, Tegetthoffova ul. 42

Karel Kocijančič

kamnoseško podjetje

Maribor, Schillerjeva ul. 25
priporoča

svojo veliko zalogo nagrobnih spomenikov iz marmorja in granita.

Prevzame tudi vsa v to stroko spadajoča dela.

Srečno novo leto

želi

Ferdo Sert, Maribor
ekspozitna trgovina

*Širite naš list!***Za novoletna darila**

se priporoča

Mariborska
specijalna
delavnica
za
popravila
ur

F. Kneser i drug

Grajska ulica št. 5.

Instalacijo

plina, vodovoda, parne kurjave itd.

Jožef Hrastnik

Mozart ulica št. 58

J. N. Šoštarič

trgovina z modnim in
manufakturnim blagom

Maribor

Gospodska ulica št. 5

Mariborska svetlolikarna in apretacija zastorov

Vetrinjska ulica 28

Prvovrstni zavod za snaženje in likanje perila v 5—8 dneh.

Nizke cene, najboljša postrežba.

Silvestrov večer in na novega leta dan

veliki koncert z tombolo in plesom

pri gostilničarju Franc Marčič, Mlinska ulica 15.

Izvrstna topla in mrzla jedila. — Prvovrstna vina. — Vedno sveže pivo.

Začetek ob 14. (2.) uri popoldan.

Cenjeno občinstvo k obilni udeležbi uljudno vabi

Franc Marčič, gostilničar.**Franjo Farič, tovarna strojev****Pobrežje pri Mariboru**

prodaja:

Sadne mline**Gepeljne****Stroje za kuruzo luščiti****Mlatilnice****Motorje****Stroje za repo rezati****Rezervni deli za stroje vseh sistemov se izdelujejo.**